

TOELICHTING OP DE BIJLAGEN FINANCIËEL PERSPECTIEF EN DEKKINGSMOGELIJKHEDEN

Inleiding

In de Voorjaarsbrief hebben wij u in hoofdlijnen aangegeven voor welke opgave wij staan en op welke manier wij deze opgave willen aanpakken. In bijlagen I en II bieden wij u in meer detail inzicht in de financiële opgave, de dekkingsmogelijkheden en de keuzes die wij hierin hebben gemaakt. In deze toelichting op de bijlagen vatten we een en ander samen en geven wij een leeswijzer voor de verschillende onderdelen.

Opgave (financieel perspectief)

In bijlage I hebben wij het financieel perspectief van de gemeente Groningen geschetst voor de jaren 2013-2017. Dit perspectief is gewijzigd ten opzichte van het perspectief dat wij u in de laatste Tussenrapportage financieel perspectief (BD13.3625747) hebben gemeld:

	2013	2014	2015	2016	2017
Financieel perspectief april 2013	-53.827	-71.664	-42.376	-41.721	-40.530
Financieel perspectief mei 2013	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366	-19.387
Vershil	5.509	46.131	18.833	21.355	21.143

In april hebben we u een opgave gepresenteerd van ruim 53 miljoen euro in 2013, bijna 72 miljoen euro in 2014 en structureel circa 42 miljoen euro vanaf 2015. Het verschil met de huidige opgave is 5,5 miljoen euro in 2013, 47 miljoen euro in 2014 en circa 20 miljoen euro structureel vanaf 2015. De grootste verschillen lichten wij hieronder toe.

In 2013 wordt de verlaging van 5,5 miljoen euro grotendeels verklaard door een verlaging van enkele knelpunten uit de opgave, te weten de verwachte nominale compensatie met 3 miljoen euro structureel, het wegvallen van het nadeel bij het stopzetten van projecten (0,8 miljoen euro) en het dekken van de verlenging van de dienstverbanden van de ex- banenpoolers uit het participatiebudget (0,8 miljoen euro).

In 2014 is de opgave verlaagd met 47 miljoen euro. Hiervan wordt 37,1 miljoen euro verklaard doordat we de aanvulling van het weerstandsvermogen naar een ratio van 1,0 niet langer in de opgave opnemen. Wij handhaven deze ambitie voor de langere termijn, maar we onderkennen dat hiervoor in 2013 en 2014 onvoldoende middelen beschikbaar zijn. Het tekort woonschepenhaven/ISV van 4,5 miljoen euro is uit de opgave gehaald, omdat we hiervoor alternatieve dekking hebben gevonden. Daarnaast is de opgave verlaagd door de hiervoor genoemde nominale compensatie (- 3 miljoen euro) en alternatieve dekking dienstverbanden ex- banenpoolers (-0,6 miljoen euro).

Vanaf 2015 is de opgave structureel verlaagd met 21 miljoen euro. Dit wordt voor een deel verklaard door de nominale compensatie (-3 miljoen euro structureel) en het vooralsnog niet opnemen van een structureel knelpunt rijksbezuinigingen vanaf 2015 (-2,7 miljoen euro structureel). Dit laatste als gevolg van het recent gesloten sociaal akkoord tussen werkgevers en werknemers. De belangrijkste wijziging is echter het niet langer dekken van een deel van de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Dit leidt tot een verlaging van de opgave met structureel 15 miljoen euro. Wij lichten dit bij het onderdeel Dekkingsmogelijkheden nader toe.

De eerste stap die wij hebben gezet bij het aanpakken van de hiervoor geschetste opgave is het beoordelen van de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Deze lijst van activiteiten is de afgelopen jaren gegroeid tot een totaalbedrag van 28,1 miljoen euro structureel. De activiteiten zijn gedekt tot en met 2014. In de Tussenrapportage financieel perspectief april 2013 (BD13.3625747) hebben wij in eerste instantie de gehele lijst als knelpunt vanaf 2015 meegenomen. Het beëindigen van de activiteiten, zoals deze op de lijst voorkomen, betekent een vermindering van de opgave vanaf 2015. De beoordeling van de activiteiten door ons college heeft ertoe geleid dat wij voorstellen een aantal activiteiten te beëindigen vanaf 2015 danwel van een andere dekking te voorzien (bijvoorbeeld door cofinanciering). Het overzicht van activiteiten is opgenomen op de volgende pagina.

Het resultaat van deze eerste stap is een verlaging van onze opgave met 15 miljoen euro structureel vanaf 2015. Daarnaast zorgen we ervoor dat de activiteiten die we vanaf 2015 willen continueren van een structurele dekking worden voorzien. Hierbij gaat het om een bedrag van ruim 13 miljoen euro, dat we opnemen in onze opgave.

Activiteit	Oorspronkelijk	Schrappen
G-kracht	1.000	1.000
Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014)	2.000	1.000
Integraal veiligheidsbeleid	625	0
Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014)	500	500
Cofinancieringsfonds Kennisprojecten (2011-2014)	250	250
Meldpunt	140	0
Integraal veiligheidsbeleid	1.250	0
Bedrijfsvoering iederz	700	215
Efficiency UWV	500	0
Formatie concernfinanciën	150	150
Wijkcommunicatie	50	50
Burgerparticipatie	50	50
Wmo	1.700	0
Schuldhelp	70	0
200 banenplan (tot en met 2014)	500	500
Verduurzamen schoolgebouwen	1.000	1000
Akkoord van Groningen	500	500
Cultuur	1.000	1000
Lokaal inkomensbeleid	333	0
ISV	8.000	7.830
GR Meerstad	112	0
Bijdrage OV bureau	159	0
Stadstoezicht	315	0
Tekort iederz	5.100	0
Armoedebeleid	2.000	900
Verkeerseducatie	55	55
Totaal	28.059	15.000

In het financiële perspectief en de bijbehorende toelichting (bijlage I) zijn de opgaven per knelpunt in beeld gebracht en per knelpunt toegelicht. Een belangrijk onderdeel van het financieel perspectief is het financiële meerjarenbeeld. Deze ontvangt u gelijktijdig met de Voorjaarsbrief via een afzonderlijk raadsvoorstel.

Dekkingsmogelijkheden

Het beëindigen van een deel van de incidenteel gedekte structurele activiteiten is niet voldoende om de opgave uit het financieel perspectief geheel op te lossen. Als tweede stap in onze aanpak van het tekort hebben we dekkingsmogelijkheden in verschillende clusters geïnventariseerd. Een groot deel hiervan hebben we overgenomen. Het resultaat is samengevat in onderstaande tabel:

<i>Voorgestelde invulling</i>	2013	2014	2015	2016	2017
Reduceren opgave	0	0	0	0	0
Quick wins	14.775	3.395	2.465	2.730	3.130
Verhogen inkomsten	1.680	15.762	935	935	935
Publieke dienstverlening	0	37	190	215	215
Wonen	4.207	450	125	125	125
Economie	590	1.461	22	22	22
Bereikbaarheid	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015
Onderhoud en beheer	184	1.544	1.269	1.269	1.269
Welzijn/ zorg/ jeugd	0	4.350	5.350	5.350	5.350
Armoedebeleid/minimabeleid/ werk/ participatie	0	2.600	3.823	4.723	4.723
Onderwijs	0	1.358	1.558	1.558	1.558
Duurzaamheid	677	241	0	0	0
Sport	0	150	150	150	150
Cultuur	0	1.100	1.100	1.100	1.100
Organisatie	470	1.558	3.015	8.015	11.015
Overig	0	300	2.526	300	300
<i>Totaal</i>	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907

In het overzicht van de dekkingsmogelijkheden (bijlage II) zijn de mogelijke besparingen en de door ons college gemaakte keuzes per cluster toegelicht.

Conclusie

Per saldo leidt de vastgestelde financiële opgave en het totaal van de vastgestelde dekkingsmogelijkheden tot het volgende resultaat:

Financiële opgave vs dekking	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal opgave	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366	-19.387
Totaal dekkingsmogelijkheden	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907
Resultaat	-22.288	12.443	0	7.141	11.520

De dekkingsmogelijkheden die we voorstellen over te nemen, leiden tot een resterend tekort van 9,8 miljoen euro in 2013 en 2014. Verdergaande bezuinigingen zijn in deze jaren in onze ogen niet realistisch. Dit betekent dat wij ons weerstandsvermogen niet op korte termijn aanvullen tot een ratio van 0,8. De voorgestelde dekking leidt tot een ratio van 0,75 in 2014. In de rekening 2013 zal de ratio nog ruim onder het gewenste niveau liggen. In aanvulling hierop stellen wij voor om toekomstige meevallers (of ruimte in het meerjarenbeeld) volledig in te zetten voor versterking van het weerstandsvermogen tot de ratio 0,8 is bereikt. En daarna meevallers voor de helft in te zetten voor versterking van het weerstandsvermogen tot een ratio van 1,0 is bereikt.

LEESWIJZER

Bijlage I: Financieel perspectief 2013-2017 en toelichting

De basis in het Financieel perspectief 2013-2017 is het actuele meerjarenbeeld. Dit meerjarenbeeld ontvangt u gelijktijdig met de Voorjaarsbrief, via een afzonderlijk raadsvoorstel. De knelpunten in het overzicht Financieel perspectief zijn genummerd en worden toegelicht in de “Toelichting Financieel perspectief 2013-2017”. Onder “Knelpunt 20 – Incidenteel gedekte structurele activiteiten” zijn knelpunten opgenomen die door middel van extra beleidsmiddelen tot en met 2014 zijn gedekt (de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Wanneer hier bedragen zijn opgenomen (bijvoorbeeld Tekort Veiligheidsgelden: -1.875), dan stellen wij voor om deze knelpunten ter hoogte van het genoemde bedrag te dekken. Het zijn negatieve bedragen, omdat het om knelpunten gaat. Wanneer hier een 0 (nul) is opgenomen (bijvoorbeeld G-kracht: 0) stellen wij voor het betreffende knelpunt geen middelen meer beschikbaar te stellen.

In de laatste regel “totaal opgaven en afweegbare knelpunten” zijn de tekorten per jaar zichtbaar zonder aanvullende maatregelen (= Totaal opgave).

Bijlage II: Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

In deze bijlage worden alle dekkingsmogelijkheden per cluster gepresenteerd. Alle geïnventariseerde dekkingsmogelijkheden zijn in dit overzicht opgenomen, ook de dekkingsmogelijkheden waar wij uiteindelijk niet voor hebben gekozen. In die gevallen zijn er geen bedragen bij de gepresenteerde dekkingsmogelijkheid opgenomen. De dekkingsmogelijkheden die door ons college zijn overgenomen zijn geel gearceerd weergegeven.

De dekkingsmogelijkheden zijn genummerd en worden per cluster toegelicht. De dekkingsmogelijkheden met het nummer 3 (bijvoorbeeld Wonen (ISV) – na 2014) betreffen de incidenteel gedekte structurele activiteiten die ook in het financieel perspectief zijn opgenomen onder punt 20 – “Incidenteel gedekte structurele activiteiten”. In dit overzicht van dekkingsmogelijkheden zijn al deze posten op nul gezet om dubbelingen met het financieel perspectief 2013-2017 (bijlage I) te voorkomen. In het financieel perspectief 2013-2017 (bijlage I) zijn de juiste bedragen opgenomen.

In de toelichting bij de dekkingsmogelijkheden wordt een korte toelichting en motivering op de dekkingsmogelijkheden gegeven. Uw raad kan aan de hand van het overzicht per cluster en de toelichting op de dekkingsmogelijkheden een eigen beoordeling maken van de keuze van ons college. En waar gewenst alternatieven aanreiken. Daarbij kunt u de door ons niet overgenomen dekkingsmogelijkheden betrekken, maar uiteraard ook andere onderdelen van het gemeentelijke beleid, zoals deze zijn weergegeven in de programmabegroting.

Vertaling thema's Voorjaarsbrief naar clusters

In de Voorjaarsbrief 2013 is een vijftal thema's opgenomen. De bezuinigingsmaatregelen per thema's kunnen als volgt vertaald worden naar de clusters die gehanteerd zijn in het overzicht van dekkingsmogelijkheden:

<i>Thema</i>	<i>Clusters</i>
Sterke, aantrekkelijke stad in de regio	Economie, Cultuur, Bereikbaarheid
Fijne stad om te wonen	Wonen, Onderhoud en beheer
Stad om je te ontwikkelen	Zorg/welzijn en jeugd, Onderwijs, Sport
Actieve stad voor iedereen	Armoede/minimabeleid/werk/participatie
Een efficiënte en stimulerende organisatie	Publieke dienstverlening, Organisatie

Niet alle clusters zijn vertaald in de voorjaarsbrief. Bij de begroting 2014 vertalen we de clusters naar de verschillende programma's in de begroting.